

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

АКЦИОНИ ПЛАН ОШ "СВЕТИ САВА" БАТОЧИНА

ЗА ЗАШТИТУ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА,
ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Школска 2018/2019.

ГОДИНА

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

ТИМ ЗА ЗАШТИТУ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

ШКОЛСКА 2018/2019.

Чланови Тима у овој школској години су:

- 1. Снежана Ђорђевић, директорка школе**
- 2. Јасмина Ђорђевић, секретар школе**
- 3. Виолета Проданић, педагог школе**
- 4. Ивана Орловић, психолог школе**
- 5. Ненад Мркаљ, наставник физичког васпитања –
координатор тима**
- 6. Снежана Стаменковић, наставница биологије**
- 7. Катарина Басарић, наставница енглеског**
- 5. Наташа Васић, наставница енглеског**
- 6. Душан Трифуновић, вероучитељ**
- 7. Снежана Станојевић, наставница разредне наставе**
- 8. Мирјана Димић, наставница разредне наставе**

Насиље се пријављује члановима Тима

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

Телефони и мејл за пријаву насиља у школи

су:

034 / 68-41-402 - школа, svetisavabatocina@gmail.com

060 38 78 311 Ненад Мркаљ, наставник физичког васпитања

Директор:

Мр Снежана Ђорђевић

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

Задаци Тима за заштиту су да:

1. припрема програм заштите;
2. информише ученике, запослене и родитеље о планираним активностима и могућностима тражења подршке и помоћи од Тима за заштиту;
3. учествује у обукама и пројектима за развијање компетенција потребних за превенцију насиља, злостављања и занемаривања;
4. предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања;
5. укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности;
6. прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту ученика и даје одговарајуће предлоге директору;
7. сарађује са стручњацима из других надлежних органа, организација, служби и медија ради свеобухватне заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
8. води и чува документацију;
9. извештава стручна тела и органе управљања.

Програм заштите се односи на:

1. Превентивне и
2. Интервентне активности

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

Предложене активности треба да обезбеде стварање атмосфере поверења, сигурности и поштовања дечјих права кроз јединствено деловање свих актера.

1. Образовно-васпитна установа је одговорна за:

- успостављање превентивног рада на заштити ученика од насиља као редовне праксе у образовно-васпитном процесу;
- непосредну укљученост вршњачких тимова и ученичког парламента у пружање подршке вршњацима при заштити од насиља и успешну реинтеграцију починилаца насиља у вршњачку заједницу;
- увођење правила понашања и реституције као превентивних мера и вредности у живот заједнице, изградњу позитивне климе и конструктивне комуникације;
- успостављање вршњачке медијације и вршњачке едукације као ефикасних механизма превенције са инструментима за праћење ефикасности;
- укључивање у програме за превенцију насиља, осмишљавање програма за разне узрасте, умрежавање школа ради размене позитивних искустава и ширења мреже заштите;

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

- примену Посебног протокола за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- развијање подстицајне средине и укупно повећање атрактивности школе;
- систематско праћење и унапређивање нивоа безбедности, заштите и подршке ученицима.

A. ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ	ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА	НАЧИН ПРАЋЕЊА
<u>Формирање школског Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.</u>	директор, Наставничко веће, Педагошки колегијум	август	Записник са седнице Наставничког већа и Педагошког колегијума
Израда Програма, Акционог плана и Плана рада Тима за заштиту ученика од насиља.	Координатор тима и чланови	август	Свеска евиденције Тима
Израда садржаја за часове одељењске заједнице, који дају могућност развијања толеранције и позитивне комуникације међу вршњацима.	ППП служба	август	Свеска евиденције Тима
Анализа безбедности у школи.	Координатор тима и чланови	септембар	Свеска евиденције Тима
Организовање дежурства запослених.	Директор, Тим за заштиту ученика од насиља	септембар	Дневник вођења евиденције
<u>Наставничко веће</u> - Упознавање са Правилником о	Секретар школе	септембар	Записник са седнице Наставничког већа

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

Протоколу за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања; улози Школског тима; задужењима сваког члана колектива.			
<u>Родитељски састанци</u> - Информисање родитеља у свим одељењима о <u>Протоколу</u> за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања; упознавање са <u>правилима</u> понашања у Школи.	Одељенске старешине	септембар	Дневник вођења евиденције родитељских састанака
<u>Подела "Кућног реда школе" родитељима ученика 1. Разреда.</u>	Учитељи 1. разреда	септембар - први родитељски састанак	Дневник вођења евиденције родитељских састанака
Самостални рад са ученицима под ризиком - Превенција насилног понашања ученика које процењујемо да су под ризиком.	Одељенски старешина	септембар-октобар	Дневници вођења
Постављање "Кутије поверења" у холу школе.	Педагог школе	септембар	Свеска евиденције Тима
<u>Савет родитеља</u> - Упознавање са Правилником о Протоколу за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања; упознавање са <u>правилима</u> понашања у Школи; информисање о активностима Школе у овој области, упознавање са Акционим планом заштите ученика.	Директор, ППП служба	октобар	Записник са састанка Савета родитеља
Часови одељенске заједнице Упознавање ученика са врстама насиља.	Одељенске старешине	октобар	Дневници вођења

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

<p>Анкетирање ученика Утврдити степен колико су ученици упознати о врстама насиља и присутности истог у школи.</p>	<p>ППП служба, Одељенске старешине</p>	<p>октобар</p>	<p>Дневници вођења,Свеска евиденције Тима</p>
<p>Оснивање Вршњачког тима Кога чине предсеници одељења од 5.-8.разреда.</p>	<p>Координатор Вршњачког тима</p>	<p>октобар</p>	<p>Свеска евиденције Вршњачког тима</p>
<p>Вршњачки тим - - Упознавање парламента са члановима Тима - упознавање са Правилником о примени Протокола о заштити ученика од насиља .. - упознавање са акционим планом заштите ученика ... -учешће у доношењу правила понашања на нивоу Школе... - покретање и организовање креативних садржаја ученичког слободног времена(игранке,литерално-песнички сусрети,изложбе...).</p>	<p>Координатор Вршњачког тима</p>	<p>Током године</p>	<p>Свеска евиденције Вршњачког тима</p>
<p>Обележавање “Дана толеранције”.</p>	<p>Сви актери на првом часу,кратако подсећање и пано</p>	<p>16. новембра</p>	<p>Свеска евиденције Тима</p>
<p>Организовање предавања за наставнике и родитеље на тему разних врста насиља.</p>	<p>ППП служба</p>	<p>Током године</p>	<p>Свеска евиденције Тима</p>
<p>Информативни панои за наставнике,ученике и родитеље.</p>	<p>Координатор Тима</p>	<p>Током године</p>	<p>Свеска евиденције Тима</p>
<p>Акција у корист заједнице (рециклажа).</p>	<p>Наставници биологије, Координатор Тима</p>	<p>Током године</p>	<p>Свеска евиденције Тима</p>
<p>Стручно усавршавање наставника, Едукација ученика - медијација.</p>	<p>директр</p>	<p>Током године</p>	<p>Свеска евиденције Тима</p>

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

<p>Одељенске заједнице:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дискусија/радионица на тему конструктивног решавања сукоба - Дискусија/радионица на тему слободног времена ученика - Дискусија/радионица на тему превенције насиља ... 	<p>ППП служба, Одељенске старешине</p>	<p>Током године</p>	<p>Свеска евиденције Тима</p>
<p>Школски полицајац: Разговор са ученицима на тему "Безбедност у школи".</p>	<p>Школски полицајац</p>	<p>Током године</p>	<p>Свеска евиденције Тима</p>
<p>Сајт школе: Промоција ученичких достигнућа, радова ученика о пријатељству, толеранцији, емпатији ...</p>	<p>Наставник задужен за рад сајта</p>	<p>Током године</p>	<p>Свеска евиденције Тима</p>
<p>Акција "Играј фер плеј у школи без насиља".</p>	<p>Координатор Тима и наставници физичког васпитања</p>	<p>децембар</p>	<p>Свеска евиденције Тима и портфолио Стручног већа физичког васпитања</p>
<p>Млађи разреди: Акција "Недеља лепих порука" - презентација на паноу.</p>	<p>Одељенске старешине од 1. до 4. разреда</p>	<p>мај</p>	<p>Свеска евиденције Тима</p>
<p>Евалуација Информисање Наставничког већа и Савета родитеља о реализацији Акционог плана за заштиту ученика.</p>	<p>Координатор Тима, ППП служба</p>	<p>јун</p>	<p>Свеска евиденције Тима, Записник са седнице Наставничког већа и Савета родитеља</p>

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

Б. ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ према нивоима насиља, злостављања и занемаривања

На првом нивоу активности преузима одељенски старешина, наставник, у сарадњи са родитељем, у смислу појачаног васпитног рада са одељенском заједницом, групом ученика и индивидуално.

На другом нивоу активности предузима одељенски старешина у сарадњи са педагогом, психологом, тимом за заштиту и директором, уз обавезно учешће родитеља, у смислу појачаног васпитног рада. Уколико појачан васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно-дисциплинки поступак и изриче меру, у складу са Законом.

На трећем нивоу, активности предузима директор са тимом за заштиту, уз обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа (центар за социјални рад, полиција...)

Увек када је запослени починилац насиља, злостављања и занемаривања шрема ученику у установи, директор предузима мере према запосленом, у складу са законом, а према ученику мере за заштиту и подршку.

На насиље се реагује одмах у циљу најбоље заштите детета. Реагује се одмах, без одлагања, и ако постоји сумња да се дешава насиље.

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

Редослед поступања у интервенцији:

1. Проверавање сумње или откривање насиља, злостављања и занемаривања.

Откривање, сазнање о насиљу као први корак у заштити ученика. Улога професионалца и особе која ужива поверење ученика је веома важна. Реакције ученика који трпе насиље, посебно емоционално или социјално тешко је открити. Ученици различито реагују: повлаче се, раздражљиви су, агресивни, преосетљиви и сл.

Знаци који указују да ученик можда трпи насиље

□ На физичком или физиолошком плану:

Трагови повреда, модрице, ожигљци, опекотине, посекотине, поцепана одећа, запуштен и неуредан изглед, поломљене, односно поцепане ствари, проблеми са исхраном, болови у стомаку, главобоље, повраћање, преломи, проблеми са сном (несанице или претерано дуго спавање), нестанак ствари (мобилни телефон, одевни предмети, торбе, свеске, новац...)

□ На емоционалном плану:

Плачљивост, повученост, претерана активност, раздражљивост, појава страхова, агресивно и аутодеструктивно понашање, ћутљивост, неуобичајена причљивост, гледање у „празно“, „ноћне море“, конзумирање алкохола, наркотика, лагање, страх од самоће, изражено грицкање ноктију, поремећај говора, сексуално понашање непримерено узрасту и др.

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

□ У школи:

Изненадни школски неуспех, појава неоправданих изостанака, одсуство концентрације, кашњење, избегавање обављања обавеза, недоношење домаћих задатака, избегавање или неучествовање у разноврсним активностима, избегавање дружења са другом децом, одбијање уобичајених активности, неуобичајени начин играња, избегавање физичког додира (трзање), велики страх од одраслих, изражен страх од повратка кући и др.

2. Прекидање, заустављање, насиља (обавеза свих који имају било какво сазнање или сумњу да се насиље догађа):

Запослени су у обавези да зауставе насиље или обавесте надлежне у установи.

- Поједине ситуације физичког насиља захтевају хитно и истовремено реаговање, збрињавање учесника, обавештавање родитеља и неодложно укључивање релевантних институција (здравствена установа, полиција, центар за социјални рад);
- Емоционално или социјално насиље такође треба зауставити што пре. Ученику који трпи насиље треба пружити разумевање, поверење и сигурност;
- Ако постоји сумња на било који облик породичног насиља, наставник обавештава Тим, који даље предузима кораке уз консултације са Центром за социјални рад.

Смиривање ситуације (подразумева обезбеђивање сигурности за ученика, разговор са учесницима и посматрачима):

Уколико се дешава физичко или снажно вербално насиље, у првом моменту је најважније:

- да се актери након раздвајања умире;
- да се обезбеди прикладан простор и време за разговор;
- потражи помоћ колега, стручне службе или Тима ако је потребно;
- објасни учесницима да је циљ да се сукоб реши и да ће обе стране имати прилику да испричају шта се догодило.
- Договори са учесницима да се саслушају без прекидања, да не вређај једни друге, да говоре искрено
- Важно је да се делује синхронизовано, да се разговор са ученицима о истој ситуацији не обавља више пута од стране различитих запослених, већ да се у оквиру унутрашње заштитне мреже обезбеди проток информација важних за ефикасно реаговање.

3. Обавештавање родитеља и предузимање хитних акција

по потреби (прва помоћ, лекарска помоћ, полиција, центар за социјални рад...) одмах након заустављања насиља.

4. Консултације унутар школе ради процене ризика и израда Плана

заштите за све учеснике. У консултације се укључују одељењски старешина, дежурни наставник, психолог, педагог, Тим за заштиту, директор, ученички парламент. У овој фази Тим процењује степен ризика и одлучује на који начин ће решавати случај, да ли ће га самостално решавати или ће укључити друге релевантне институције.

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

Неопходно је **водити рачуна о поверљивости података**, заштити приватности и стављању интереса детета изнад интереса родитеља, школе, струке и др. Подаци до којих се дође поверљиви су и могу се ставити на располагање само службеним лицима ангажованим у поступцима заштите ученика од насиља.

Активности треба да истовремено буду усмерене и према ученику који испољава насилно понашање и ученицима који су пасивни посматрачи.

5. Мере активности предузимају се за све нивое насиља и злостављања.

План заштите се прави за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа за све учеснике насиља. План заштите садржи активности усмерене на промену понашања - појачан васпитни рад, рад са родитељњем, рад са одељенском заједницом, укључивањем ученичког парламента и савета родитеља, а по потреби и органа управљања; носиоце активности, временску динамику, начине укључивања свих учесника насиља у заједницу. Тим процењује да ли постоји сем потребе за појачаним васпитним радом, потреба прилагошавања образовног рада или припрема индивидуалног образовног плана.

Уколико је комуникација са медијима неопходна, одговоран је директор.

6. Ефекти предузетих мера и активности прате одељењски старешина, Тим за заштиту, педагог и психолог ради провере успешности предузетих заштитних мера вредновања поступака и процедура који су примењени у односу на све учеснике насиља и даљег планирања заштите.

Документација, анализа, извештавање

Сваки акт насиља мора се евидентирати у складу са договореним начином евидентирања у установи.

Ко треба да води евиденцију насиља?

Евиденцију о случајевима насиља води, пре свега, одељенски старешина, а Тим уколико се укључује у интервенисање.

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

Школа:

1. прати остваривање програма заштите;
2. евидентира случајеве насиља, злостављања и занемаривања другог и трећег нивоа;
3. прати остваривање конкретних планова заштите другог и трећег нивоа;
4. анализира стање и извештава.

Одељенски старешина бележи насиље на првом нивоу, прати ефекте предузетих мера и подноси извештај тиму за заштиту.

Укључивање тима за заштиту је на другом и трећем нивоу. Све службене белешке у вези са насиљем води, чува и анализира за потребе установе психолог или педагог.

Тим подноси извештај директору два пута годишње.

Директор извештава орган управљања, савет родитеља и ученички парламент. Извештај о остваривању програма заштите је саставни део годишњег извештаја о раду школе и доставља се Министарству просвете. Ради свеобухватног увида, потребно је анализирати укупне податке (број, облике насилног понашања и предузете мере) достављати стручној служби, Тиму и директору школе.

У обрасце се уписује: шта се догодило, ко су учесници, како је пријављено насиље, какве су последице, шта се предузело, на који начин су укључени родитељи, разредни старешина, стручна служба, професионалци из других институција, као и начини на који ће ситуација бити праћена итд.

Документација треба да се чува код стручне службе или директора, поштујући принцип поверљивости података.

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

СУГЕСТИЈЕ ЗА РАЗГОВОР СА УЧЕНИЦИМА:

- ❖ СТРПЉИВО И ПАЖЉИВО САСЛУШАЈТЕ УЧЕСНИКЕ,
УКЉУЧУЈУЋИ И ПОСМАТРАЧЕ.
- ПАЖЊУ УСМЕРИТЕ НА КОНКРЕТАН ПОСТУПАК И ПОНАШАЊЕ.
- БЕЗ СУЂЕЊА, УМАЊИВАЊА ИЛИ ПРЕУВЕЛИЧАВАЊА
САГЛЕДАЈТЕ СИТУАЦИЈУ.
- ПАЖЉИВО СЛУШАЈТЕ ШТА ВАМ УЧЕНИЦИ ГОВОРЕ, НЕ САМО ОНИ
КОЈИ ТРПЕ НАСИЉЕ, ВЕЋ И ОНИ КОЈИ СУ ПОСМАТРАЧИ.
- НЕ ИНТЕРПРЕТИРАЈТЕ, НЕ МЕЊАЈТЕ, НЕ ТУМАЧИТЕ!!!
- КОРИСТИТЕ РЕЧНИК КОЈИ УЧЕНИЦИ КОРИСТЕ КАДА ГОВОРЕ О
НАСИЉУ, ЗЛОСТАВЉАЊУ И ЗАНЕМАРИВАЊУ.
- НЕ ПОДРАЗУМЕВАЈТЕ, НЕ ПРЕТПОСТАВЉАЈТЕ, ПИТАЈТЕ, А НЕ
ТВРДИТЕ.
- ПРОВЕРИТЕ ДА ЛИ СТЕ ТАЧНО, ИСПРАВНО, РАЗУМЕЛИ ШТА ВАМ
УЧЕНИК ГОВОРИ.
- РАЗГОВАРАЈТЕ СМИРЕНО, НЕ РЕАГУЈТЕ ШОКОМ, НЕВЕРИЦОМ.
- ПОКАЖИТЕ ДА ВЕРУЈЕТЕ У ТО ШТО УЧЕНИК ГОВОРИ ДА
БИСТЕ ГА ОХРАБРИЛИ ДА ВАМ ИСТРИЧА ШТО ВИШЕ.
- НЕ ОБЕЋАВАЈТЕ ДА ЋЕ ОДМАХ БИТИ СВЕ У РЕДУ, ТО НИЈЕ РЕАЛНО.
- РЕЦИТЕ ШТА ПЛАНИРАТЕ, ШТА ЋЕТЕ УЧИНИТИ.

Основна школа „Свети Сава“

Краља Милана Обреновића, број 6
34227 Баточина

Телефон/факс: +381 34 6842 359; +381 34 6841 402
svsavaba@ptt.rs www.ossvetisavaba.edu.rs

- РЕЦИТЕ ДА ЋЕТЕ УРАДИТИ ОНО ШТО ЈЕ ЗАИСТА У ВАШОЈ МОЋИ ДА ПОМОГНЕТЕ.
- НЕ ПРЕБАЦУЈТЕ ОДГОВОРНОСТ ЗА РЕАГОВАЊЕ НА ДРУГОГ. СВАКО ЈЕ У ОБАВЕЗИ ДА У СВОМ ДОМЕНУ РЕАГУЈЕ.

Координатор Тима,
Ненад Мркаљ, наставник физичког васпитања